

ADAT DAN BUDAYA MASYARAKAT TAGAL AKOLOD
DI SARAWAK

OLEH:

DORIS JOACHIM JUING
PETER GALANG
ANTHONY AK BARANDI

KAJIAN PENTADBIRAN DAN UNDANG-UNDANG
INSTITUT TEKNOLOGI MARA
CAWANGAN SABAH
APRIL 1994

KANDUNGAN	MUKASURAT
SEKAPUR SIRIH	i
PENGHARGAAN	v
SENARAI KEPENDEKAN	viii
SENARAI RAJAH	ix
PENDAHULUAN	x
 BAB 1 PENGENALAN	 1
1.1 OBJEKTIF KAJIAN	3
1.2 SKOP PENYELIDIKAN	4
1.3 METODOLOGI	5
1.4 MASALAH KAJIAN	7
1.5 JADUAL KERJA	8
1.6 SINOPSIS	11
 BAB 2 LATARBELAKANG	 14
2.1 PENGENALAN KAWASAN KAJIAN	14
2.2 LATARBELAKANG MASYARAKAT	15
2.3 TAGAL AKOLOD	15
 BAB 3 ADAT DAN BUDAYA KEKELUARGAAN MASYARAKAT TAGAL AKOLOD	 18
3.1 DEFINISI ADAT DAN BUDAYA	18
3.2 SISTEM KEKELUARGAAN MASYARAKAT TAGAL AKOLOD	20

BAB 4	ADAT DAN BUDAYA PERKAHWINAN	23
4.1	PEMILIHAN JODOH	24
4.2	MEMINANG DAN BERTUNANG	24
4.3	MENGHANTAR BELANJA	27
4.4	UPACARA DAN ADAT ISTIADAT	28
4.5	PERKAHWINAN TERHADAP NIMPI	28
	SELEPAS PERKAHWINAN ATAU	36
	PENGHIJRAHAN	38
BAB 5	ADAT DAN BUDAYA KEMATIAN	
BAB 8	5.1 DI HARI KEMATIAN	37
	5.2 PANTANG LARANG DI HARI KEMATIAN	42
	5.3 UPACARA PENGKEBUMIAN	47
	5.4 UPACARA SELEPAS PENGKEBUMIAN	53
	5.1.3 AMATIDALING	107
BAB 6	ADAT DAN BUDAYA KEBIASAAN LAIN	
	6.1 ADAT BERCERAI	59
	6.2 ADAT BERSALIN	62
	6.2.1 SEBELUM MELAHIRKAN ANAK	62
	6.2.2 SELEPAS MELAHIRKAN ANAK	66
	6.3 ADAT PEWARISAN HARTA	70
	6.3.1 PESAKA	71
	6.3.2 PENCHARIAN	78
	6.4 ADAT MENYAMBUT HARI-HARI KEBESARAN	127
	LAIN	83
	6.4.1 HARI KRISMAS	83
	6.4.2 TAHUN BARU	84

BAB 7	KEPERCAYAAN DAN PANTANG LARANG	
	MASYARAKAT TAGAL AKOLOD	86
7.1	KEPERCAYAAN DAN PANTANG LARANG	
	DI DALAM PERTANIAN	87
7.2	KEPERCAYAAN KEPADA BURUNG	92
7.3	KEPERCAYAAN TERHADAP MIMPI	95
7.4	UPACARA PERPINDAHAN ATAU	
	PENGHIJRAHAN	98
BAB 8	KEBUDAYAAN MASYARAKAT TAGAL AKOLOD	
8.1	AMALAN TRADISI	102
8.1.1	FAFAN	102
8.1.2	ULUNG	105
8.1.3	AMATIDALING	107
8.1.4	PAKAIAN TRADISI MASYARAKAT	
	TAGAL AKOLOD	109
8.1.5	ANGAYOU	122
8.2	KESENIAN	123
8.2.1	TARIAN TRADISIONAL	123
8.2.2	ANYAMAN	125
8.2.3	UKIRAN TRADISI	126
8.2.4	AGATUK	127
8.2.5	TENUNAN	127

BAB 1 PENGENALAN

Malaysia merupakan sebuah negara yang mempunyai penduduk yang terdiri daripada pelbagai kaum dan setiap kaum itu mempunyai identiti, kesenian dan tradisi yang tersendiri iaitu berbeza antara satu kaum dengan kaum yang lain. Di Malaysia khasnya di Semenanjung; terdapat tiga kaum yang terbesar iaitu Melayu, Cina dan India serta terdapat juga kaum Orang Asli.

Di Sabah dan Sarawak, bilangan kaum-kaumnya adalah lebih banyak jika dibandingkan dengan di Semenanjung Malaysia. Di Sarawak tidak kurang dari 21 jenis kaum manakala di Sabah pula tidak kurang dari 30 jenis kaum. Kaum-kaum di Sabah dan Sarawak menganuti agama Kristian dan Islam. Walaubagaimanapun terdapat juga yang tidak beragama dan menganuti agama lain selain daripada agama Kristian dan Islam. Di sini walaupun kaum-kaum ini mempunyai persamaan dari segi agama namun adat dan budaya serta beberapa aspek lain tetap berbeza.

Masyarakat Tagal Akolod merupakan salah satu daripada kaum etnik yang terdapat di Sarawak.